

Laborator 7 Funcții PL/SQL

Autori

Conf. Dr. Ing. Alexandru Boicea As. Drd. Ing. Ciprian-Octavian Truică

Cuprins

- Funcții PL/SQL
- Funcții declarate în cadrul unui bloc
- Funcții stocate pe server
- Apelul funcțiilor din comenzi SQL
- Considerente asupra procedurilor şi funcţiilor
- Informații din dicționarul bazei de date

Funcții PL/SQL

- O funcție este un subprogram care acceptă parametri, poate fi apelată dintr-un program apelant și returnează o valoare;
- În general, funcțiile sunt folosite pentru a procesa un set de date și a întoarce un rezultat;
- Funcțiile și procedurile au structuri asemănătoare;
- O funcție trebuie să întoarcă o valoare folosind clauza return (și mai multe folosind parametri de tip OUT și IN OUT) în timp ce o procedură poate să întoarcă una sau mai multe valori prin intermediul parametrilor de tip OUT sau IN OUT.

- Sunt funcții stocate în memorie împreună cu blocul PL/SQL în care sunt declarate și au o funcționalitate asemănătoare procedurilor;
- Durata de viață a unei astfel de funcții este doar pe perioada de existență a blocului;
- Aceste funcții pot să fie apelate doar în cadrul blocului în care sunt declarate;
- După terminarea execuției blocului funcțiile locale sunt șterse din memorie;
- Pentru a apela din nou o astfel de funcție trebuie să se execute din nou și blocul în care a fost declarată;
- Funcțiile pot fi folosite în blocul apelant, folosind operatorul de atribuire, în cadrul unor expresii și condiții;

Sintaxa:

```
DECLARE
     FUNCTION function_name [(parameter_name [IN|OUT|IN OUT]
                                               parameter_type,...)]
     RETURN return_data_type
     {IS | AS}
             [function_declaration_section]
     BEGIN -- blocul funcției
             function_executable_section;
     [EXCEPTION
             function_exception_section]
     END [function_name]; -- sfârșitul declarării funcției
```



```
BEGIN
     DECLARE
             block_variables;
             var return_data_type; -- variabilă de tipul întors de funcție
             block_variables;
     BEGIN
             block executable section;
             var := function_name[(parametrii)];
             block_executable_section;
     [EXCEPTION
             block_exception_section]
     END;
END;
```


- function_name numele funcției
- parameter_name numele unui parametru formal din lista de parametri
- parameter_type reprezintă tipul parametrului formal, se specifica fără precizie
- return_data_type tipul de date întors de funcție, se specifica fără precizie
- function_declaration_section secțiunea de declarare a variabilelor locale folosite în funcție, poate să lipsească
- function_executable_section secțiunea executabilă a funcției, trebuie să
 conțină cel puțin un RETURN care să întoarcă o variabilă care are tipul de
 date return_data_type
- function_exception_section secțiune de tratare a excepțiilor din cadrul funcției, poate să lipsească, în schimb, dacă se folosește trebuie să conțină câte un RETURN pentru fiecare excepție tratată

- block_variables secțiunea de declarare a variabilelor locale folosite în bloc
- block_executable_section secțiunea executabilă a blocului
- block_exception_section secțiunea de tratare a excepțiilor din cadrul blocului, este opțională
- IN|OUT|IN OUT specifică dacă parametrul poate fi referit sau modificat în interiorul sau exteriorul funcției
- var numele variabile în care funcția returnează o valoare, are tipul return_data_type

• Ex. 1. Să se scrie o funcție locală care primește ca parametru un identificator de departament și returnează numărul salariaților din departamentrul respectiv.

```
set serveroutput on;
declare.
  function f salariati(p idDept in number) return number
  88
    nrAng number;
 begin
    select count(distinct empno) into nrAng
      from emp where deptno = p idDept;
    return nrAng;
  end:
```



```
begin
  declare
    numeDept dept.dname%type;
    idDept dept.deptno%type;
    nrAng number;
  begin
    idDept := &idDept;
    select dname into numeDept from dept where deptno = idDept;
    nrAng := f salariati(idDept);
    dbms output.put line('Departamentul '||numeDept
        || are '||nrAng||' salariati');
    exception
      when no data found then
        dbms output.put line('Departament inexistent');
  end:
end:
```


- Funcțiile stocate sunt funcții create în dicționarul bazei de date și pot fi accesate ca orice obiect, dacă utilizatorul are suficiente privilegii.
- Sintaxa

```
CREATE [OR REPLACE] FUNCTION function name [(parameter name
        [IN|OUT|IN OUT] parameter_type, ... )]
   RETURN return_data_type
   [AUTHID {DEFINER | CURRENT USER}]
   [PRAGMA AUTONOMOUS_TRANSACTION]
   {IS|AS}
        [declaration_section]
   BEGIN
        execution_section;
   [EXCEPTION]
        exception_section;]
   END [function_name];
```


- **function_name** numele funcției
- parameter_name numele unui parametru formal din lista de parametri
- parameter_type reprezintă tipul parametrului formal, se specifica fără precizie
- return_data_type tipul de date întors de funcție, se specifica fără precizie
- declaration_section secțiunea de declarare a variabilelor locale folosite în funcție
- executable_section secțiunea executabilă a funcției, trebuie să
 conțină cel puțin un RETURN care să întoarcă o variabilă care are tipul
 de date return_data_type
- exception_section secțiune de tratare a excepțiilor din cadrul funcției, poate să lipsească

- IN|OUT|IN OUT specifică dacă parametrul poate fi referit sau modificat în interiorul sau exteriorul procedurii
- [AUTHID {DEFINER | CURRENT_USER}] specifică dacă o procedură stocată se execută cu drepturile celui care a creat-o (valoarea implicită) sau ale utilizatorului curent
- [PRAGMA AUTONOMOUS_TRANSACTION] specifică că execuția procedurii suspendă tranzacția curentă care se reia după terminarea execuției procedurii, adică într-o tranzacție imbricăm o altă tranzacție cu propriile sale comenzi TCL (COMMIT și ROLLBACK)

- Ex. 2. Să se scrie o funcție stocată, **f_puncte**, care calculează numărul de puncte acumulate de angajați în vederea numirii unui șef pe fiecare departament. Criteriile de punctaj și punctele aferente sunt următoarele:
 - A) vechimea în firmă
 - Ani vechime > 32 => 30 puncte
 - Ani vechime <= 32 => 15 puncte
 - B) salariul maxim pe departament
 - Salariu angajat = salariu maxim din departament => 20 puncte
 - Salariu angajat < salariu maxim din departament => 10 puncte
 - C) comision
 - Comision angajat > 0 => 10 puncte
 - Comision angajat = 0 => 5 puncte

Pentru stocarea punctelor acumulate de fiecare angajat, se va crea o tabelă **temp_puncte** care are următoarele coloane: idAng, nrPuncte, idDept.

• Pasul I – crearea tabelei

```
create table temp_puncte
(
  idAng number(4),
  nrPuncte number(3),
  idDept number(2)
);
```


Pasul II – crearea funcției stocate create or replace function f puncte(p idAng in number) return number is. dataAng emp.hiredate%type; idDept dept.deptno%type; salariu emp.sal%type; comision emp.comm%type; salMax number; puncte number := 0; begin -- iau informatiile de care am nevoie **select** hiredate, deptno, sal, nvl(comm, 0) into dataAng, idDept, salariu, comision

from emp where empno = p idAng;


```
-- calculez puncte in functie de vechime
if months between(sysdate, dataAng) > 32*12 then
 puncte := puncte + 30;
else
 puncte := puncte + 15;
end if
-- iau salariul maximim din departament
select max(sal) into salMax from emp where deptno = idDept;
-- calculez puncte in functie de salariu
if salMax = salariu them
 puncte := puncte + 20;
else.
 puncte := puncte + 10;
end if:
```



```
-- calculez puncte in functie de comision
  if comision > 0 then
    puncte := puncte + 10;
  else
    puncte := puncte + 5;
  end if:
  return puncte;
end f puncte;
```


Pasul III – crearea blocului apelant

```
set serveroutput on;
declare
  puncte number;
  cursor c angajati is select empno, ename, deptno from emp;
  numeDept dept.dname%type;
  idMgr emp.mgr%type;
  numeAng emp.ename%type;
  dataAng emp.hiredate%type;
  aniVechime number:
  salMaxDept number;
  comision emp.comm%type;
begin
  -- sterg informatiile din tabelul
  delete from temp puncte;
  -- calculez punctajul pentru fiecare angajat si
  -- inserez informatiile in tabelul temp puncte
  for angajat in c angajati
  loop
    puncte := f_puncte(angajat.empno);
    insert into temp puncte values(angajat.empno, puncte, angajat.deptno);
  end loop:
```



```
-- folosind un cursor selectez maximul de puncte pentru fiecare departament
  for contorl in (select max(nrPuncte) maxPuncte, idDept
                    from temp puncte group by idDept order by iddept)
  qoo1
    -- folosind un cursor selectez toti angajatii care sunt din departamentul
    -- selectat de primul cursor si au maximul de puncte din departament
    for contor2 in (select idAng from temp puncte
           where nrPuncte = contorl.maxPuncte and idDept = contorl.idDept )
    loop
      -- selectez numele departamentului
     select dname into numeDept from dept where deptno = contorl.idDept;
      -- selectez salariul maxim din departament
     select max(sal) into salMaxDept from emp where deptno = contorl.idDept;
      -- selectez informatiile despre angajat
     select hiredate, nvl(comm, 0), ename into dataAng, comision, numeAng
        from emp where empno = contor2.idAng;
      -- calculez vechimea angajatului
      aniVechime := trunc(months between(sysdate, dataAng)/12);
      -- afisez informatiile cerute
      dbms output.put line(rpad(numeDept, 20)||rpad(salMaxDept, 20)
        ||rpad(numeAng, 20)||rpad(aniVechime, 20)
        ||rpad(comision,20)||rpad(contorl.maxPuncte, 20));
   end loop:
 end loop:
end:
```


Observații:

- Funcția se va crea prima și dacă nu are erori de compilare se va afișa mesajul: Function created;
- În caz contrar se va afișa mesajul: Warning: Function created with compilation errors;
- Pentru a vedea erorile de compilare se va folosi comanda show errors;
- Dacă în dicționarul de date există o funcție cu un nume, atunci nu se mai poate crea alta cu același nume;
- Pentru a suprascrie o funcție existentă se folosește comanda CREATE
 OR REPLACE, folosiți comanda aceasta cu atenție deoarece puteți să înlocuiți din greșeală o funcție deja existentă, scrisă de un alt dezvoltator, care are același nume dar are altă funcționalitate;
- Pentru a șterge o funcție stocată se folosește comanda DDL drop:
 DROP FUNCTION function_name

Apelul funcțiilor din comenzi SQL

- Odată create și stocate în baza de date, funcțiile pot fi apelate în comenzi SQL, dar cu anumite restricții.
- Funcția **f_puncte** creată anterior, care returnează numărul de puncte obținute de un angajat în vederea întocmirii unui clasament pe departamente, poate fi folosită astfel:

```
select d.dname, e.ename, f_puncte(e.empno) punctaj
  from emp e inner join dept d on d.deptno = e.deptno
  where d.deptno = 10;

select d.dname, e.ename, f_puncte(e.empno) punctaj
  from emp e inner join dept d on d.deptno = e.deptno
  and f_puncte(e.empno) >= 40
  order by d.dname, punctaj desc;
```


Apelul funcțiilor din comenzi SQL

```
select d.dname Departament
   , (select max(sal) from emp where deptno = e.deptno) Salariu_Maxim
   , e.ename NumeAngajat
   , trunc(months_between(sysdate, e.hiredate)/12) Ani_Vechime
   , nvl(e.comm, 0) Comision
   , f_puncte(e.empno) Punctaj
   from emp e inner join dept d on d.deptno = e.deptno
   where f_puncte(e.empno) =
        (select max(f_puncte(empno)) from emp where deptno = e.deptno)
   order by d.dname;
```


Apelul funcțiilor din comenzi SQL

- Informațiile obținute din ultimul select sunt echivalente cu cele obținute prin programul PL/SQL prezentat în exercițul 3;
- Se observă că dacă utilizatorul are cunoștințe de SQL, acesta poate să creeze fără dificultăți liste simple;
- Comanda se bazează pe un cursor implicit creat de SGBD;
- Faptul că o comandă SQL poate să facă același lucru ca un bloc PL/SQL nu înseamnă că este mai ușor să scrii comenzi SQL decât blocuri PL/SQL;
- Totuși, în dezvoltarea aplicațiilor, un dezvoltator va încerca întotdeauna, în momentul construirii unui bloc PL/SQL, să minimizeze numărul de cereri SQL, încercând să obtină toate informațiile necesare folosind cât mai puține cereri SQL.

- În general, o procedură este folosită pentru secvențe de cod mai complexe, în timp ce o funcție este folosită în cadrul procedurii pentru calcule repetate și mai simple.
- De exemplu, într-o aplicație de salarizare:
 - O procedură se pretează pentru implementarea algoritmului de calcul al salariului net, considerând salariul de bază, pontajele lunare, sporurile, creșterile salariale, etc.;
 - O funcție se pretează pentru calculul taxelor și impozitelor aferente;

- Din punct de vedere tehnic, sunt câteva mici diferențe între proceduri și funcții:
 - O funcție întoarce întotdeauna în mod direct o valoare în programul apelant și poate întoarce mai multe valori prin parametrii de tip OUT sau IN OUT;
 - O procedură nu returnează direct o valoare, dar poate întoarce mai multe valori în programul apelant prin parametrii de tip OUT sau IN OUT;
 - Funcțiile stocate pot fi apelate direct din comenzi SQL;
 - Procedurile stocare NU pot fi apelate direct din comenzi SQL;
 - Funcțiile pot fi folosite în operațiile de atribuire, în expresii și condiții (adică, atât în clauza WHERE cât și în condițiile structurilor de control);
 - Procedurile **NU** pot fi folosite în operațiile de atribuire, în expresii și condiții (adică, atât în clauza WHERE cât și în condițiile structurilor de control);
- Procedurile şi funcţiile pot fi apelate direct din programe PL/SQL, sau din interfeţe specifice, de exemplu Oracle Forms Builder sau Oracle Reports Builder
- Procedurile și funcțiile pot fi apelate și din limbaje de programare de nivel înalt (Java, C++, C#, Python, etc) folosindu-se API-uri dedicate.

- Funcțiile apelate din cereri SQL trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - Când este folosită într-o cerere SELECT, functia NU trebuie să conțină comenzi INSERT, UPDATE sau DELETE;
 - Când este folosită în comenzile INSERT, UPDATE sau DELETE, funcția NU trebuie să modifice conținutul tabelelor afectate de comanda SQL;
 - Când este folosită în comenzi ca SELECT, INSERT, UPDATE sau DELETE, funcția NU trebuie să conțină comenzi TCL (COMMIT sau ROLLBACK).

- Dacă într-o procedură sau funcție apare o excepție, tratată de sistem sau definită de utilizator, controlul este preluat de secțiunea EXCEPTION sau de blocul superior, iar parametrilor de tip OUT sau IN OUT nu li se transmite nicio valoare;
- În cazul în care apar excepții, parametrii actuali din procedura sau funcția apelată vor păstra aceleași valori pe care le-au avut înainte de a se face apelul;
- Execuția comenzilor CREATE OR REPLACE sau DROP pentru proceduri și funcții, precum și a comenzilor ALTER TABLE sau ALTER VIEW pentru tabele și view-uri, pot modifica starea altor obiecte din baza de date cu care sunt relaționate. (De exemplu dacă într-o procedură este declarat un cursor care lucrează pe o anumită tabelă, atunci ștergerea sau modificarea structurii tabelei poate invalida procedura care apelează cursorul respectiv).

- Probabilitatea apariției acestor efecte, ca urmare a relaționării obiectelor, este ridicată și de aceea serverul Oracle le tratează corespunzător în timpul execuției sau apelării obiectelor corespunzătoare;
- La apariția unei astfel de situații serverul modifică în dicționarul bazei de date starea obiectelor afectate ca DISABLE și este necesară o recompilare a lor pentru a reveni în starea ENABLE.

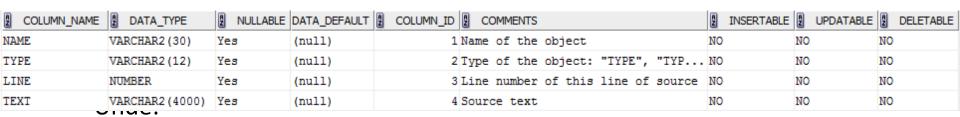

- Sistemul de gestionare ORACLE permite acordarea privilegiului de execuție asupra procedurilor și funcțiilor și altor utilizatori, acțiunea permisă proprietarului lor (utilizatorul care le-a creat) sau administratorului care are privilegii de DBA;
- Sintaxa comenzii este:
- GRANT EXECUTE ON {procedure_name | function_name} TO user_name;
- Ștergerea privilegiilor se face folosind comanda REVOKE, sintaxa este:

REVOKE EXECUTE ON {procedure_name | function_name} FROM user_name;

 Codul sursă al procedurilor și funcțiilor stocate se găseste în dicționarul bazei de date, în view-ul USER_SOURCE, care are următoarea structură

- name este numele obiectului (procedură, funcție, etc)
- type reprezintă tipul obiectului
- line este numărul liniei de cod
- text este codul sursă de la linia respectivă

 Dacă vrem să vedem toate liniile de cod ale funcției f_puncte, putem folosi următoarea cerere SQL:

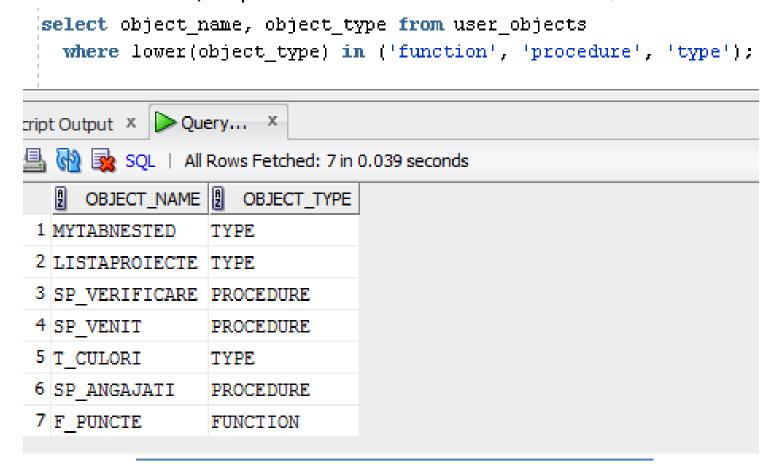
```
select text from user_source where lower(name) = 'f_puncte' order by line;
```



```
TEXT
function f_puncte(p_idAng in number)
return number
 dataAng emp.hiredate%type;
 idDept dept.deptnoxtype;
 salariu emp.salztype;
 comision emp.comm/type;
 salMax number;
 puncte number := 0;
begin
 -- iau informatiile de care am nevoie
 select hiredate, deptno, sal, nvl(comm, 0)
    into dataAng, idDept, salariu, comision
   from emp where empno = p_idAng;
 -- calculez puncte in functie de vechime
 if months_between(sysdate, dataAng) > 32*12 then
   puncte := puncte + 30;
 else
   puncte := puncte + 15;
 -- iau salariul maximim din departament
 select max(sal) into salMax from emp where deptno = idDept;
 -- calculez puncte in functie de salariu
 if salMax = salariu then
   puncte := puncte + 20;
    puncte := puncte + 10;
 end if;
 -- calculez puncte in functie de comision
 if comision > 0 then
   puncte := puncte + 10;
   puncte := puncte + 5;
 end if;
 return puncte;
end f_puncte;
42 rows selected.
```


 Pentru a vizualiza toate procedurile, funcțiile și tipurile de date create de utilizatorul curent, se poate folosi următoarea cerere SQL:

• În SQL*Plus

- Ex. 3. Să se scrie o funcție vare calculează impozitul pe venit în funcție de gradul de salarizare (gradul se găsește în tabela SALGRADE), folosindu-se următorul algoritm:
 - Dacă grade = 1 atunci impozitul este 10% din venit
 - Dacă grade = 2 atunci impozitul este 15% din venit
 - Dacă grade = 3 atunci impozitul este 20% din venit
 - Dacă grade = 4 atunci impozitul este 25% din venit
 - Dacă grade = 5 atunci impozitul este 30% din venit
- Să se afișeze numele angajatului, dacă este șef de departament sau nu, gradul de salarizare, procentul, venitul și impozitul.

Pasul I – crearea funcției

```
create or replace
function f_impozit(p_idAngajat in emp.empno%type,
    p_grad OUT salgrade.grade%type, p_procent out number,
    p_venit out number, p_sef out varchar2)
return number
is
    isSef number;
impozit number;
begin
    select sal+nvl(comm, 0) into p_venit from emp where empno = p_idAngajat;
    select grade into p_grad from salgrade
        where p_venit>= losal and p_venit<=hisal;</pre>
```



```
if p grad = 1 then p procent := 10;
  elsif p_grad = 2 then p_procent := 15;
  elsif p grad = 3 then p procent := 20;
  elsif p grad = 4 then p procent := 25;
  else p procent := 30;
  end if:
  select count(empno) into isSef from emp where mgr = p idAngajat;
  if isSef > 0 then p sef := 'DA';
  else p sef := 'NU';
  end if:
  impozit := round(p venit*p procent/100);
  return impozit;
end f impozit;
```


Pasul II – crearea blocului apelant

```
set serveroutput on;
declare
  impozit number;
  grad number;
  procent number;
  venit number;
  sef varchar(2);
begin
  dbms output.put line(rpad('Nume',10)||rpad('Sef',10)
    ||rpad('Grad salarizare',20)||rpad('Procent', 10)||rpad('Venit',10)
    ||rpad('Impozit',10));
  dbms output.put line(rpad('=',70,'='));
  for contor in (select empno, ename from emp order by ename)
  loop
    impozit := f impozit(contor.empno, grad, procent, venit, sef);
    dbms output.put line(rpad(contor.ename, 10) | | rpad(sef, 10)
      ||rpad(grad,20)||rpad(procent, 10)||rpad(venit,10)
      ||rpad(impozit,10));
  end loop:
end:
```


Exerciţiu rezolvat folosind o singură interogare

```
set serveroutput on;
declare
  impozit number;
  grad number;
  procent number;
  venit number;
  sef varchar(2);
begin
  dbms output.put line(rpad('Nume',10)||rpad('Sef',10)|
    ||rpad('Grad salarizare',20)||rpad('Procent', 10)||rpad('Venit',10)|
    ||rpad('Impozit',10));
  dbms output.put line(rpad('=',70,'='));
  for contor in (select empno, ename from emp order by ename)
  100p
```



```
select.
  (select grade from salgrade where e.sal+nvl(e.comm,0) >= losal
        and e.sal+nvl(e.comm,0) <= hisal) grad</pre>
  , (case (select count(empno) from emp where mgr = e.empno)
        when 0 then 'NU' else 'DA' end) Sef.
  , (case (select grade from salgrade
        where e.sal+nvl(e.comm,0) >= losal and e.sal+nvl(e.comm,0) <= hisal)</pre>
     when 1 then 10
     when 2 then 15
     when 3 then 20
     when 4 then 25
     else 30 end) procent
  , e.sal+nvl(e.comm, 0) venit
  , round(((case (select grade from salgrade
        where e.sal+nvl(e.comm,0) >= losal and e.sal+nvl(e.comm,0) <= hisal)</pre>
      when I then 0.1.
     when 2 then 0.15
     when 3 then 0.2
     when 4 then 0.25
      else 0.3 end) * (e.sal+nvl(e.comm, 0)))) impozit
 into grad, sef, procent, venit, impozit
  from emp e where e.empno = contor.empno;
```

